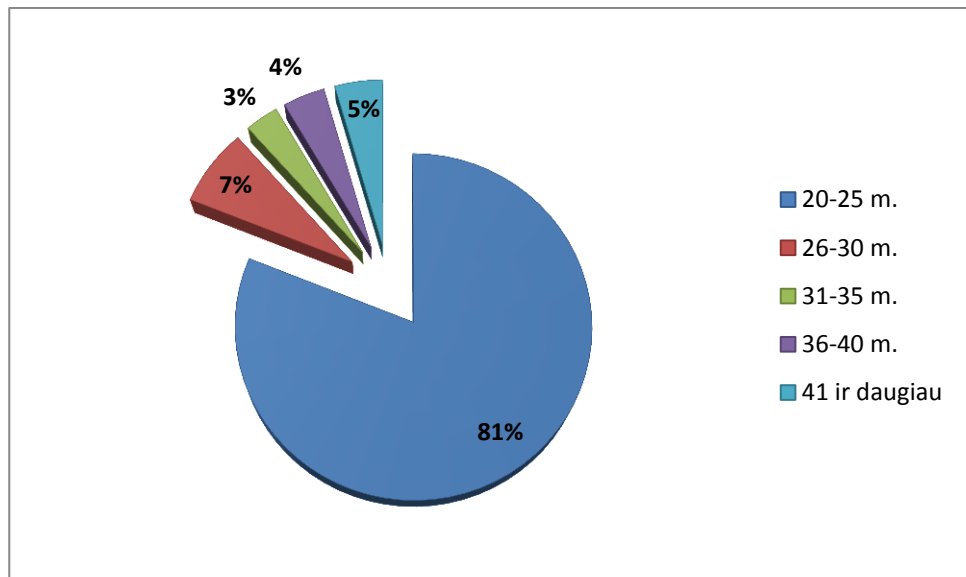

ABSOLVENTŲ APKLAUSOS APIE JŲ PASIRENGIMĄ PROFESINEI VEIKLAI BEI INTEGRACIJAI Į DARBO RINKĄ REZULTATAI 2016 M.

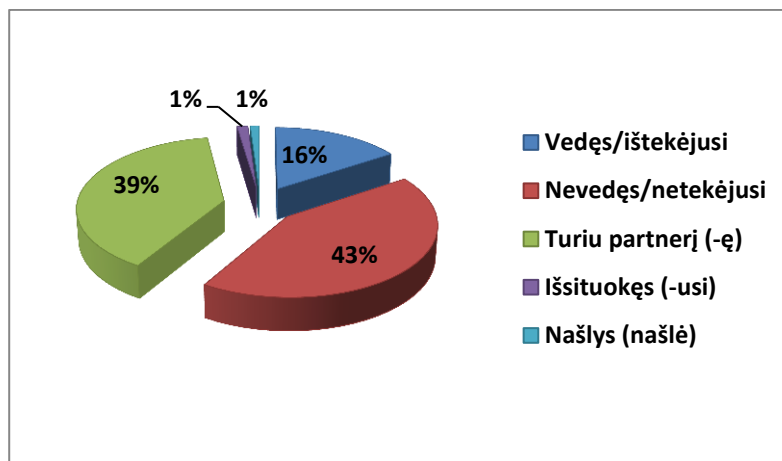
2016 m. rugpjūčio 18 – spalio 11 d. Strateginio planavimo ir studijų kokybės valdymo tarnyba vykdė Kauno kolegijos absolventų apklausą apie jų pasirengimą profesinei veiklai bei integracijai į darbo rinką. Apklausa buvo vykdoma elektroninėje erdvėje per manoapkausa.lt sistemą. Kvietimai dalyvauti apklausoje buvo išsiųsti visiems 2016 m. baigusiems Kauno kolegijos absolventams. Iš viso išsiųsti 1432 kvietimai dalyvauti apklausoje. Per apklausos vykdymo laikotarpį gautos 380 užpildytos anketos. Anketų grįžtamumas – 26,5 proc.

Duomenys apie respondentus. Iš viso apklausoje dalyvavo 380 absolventai: iš jų 322 moterys ir 58 vyrai. Respondentai pagal amžių pasiskirstė sekančiai: 20-25 m. – 308; 26-30 m. – 28; 31-35 m. – 12; 36-40 m. – 15; 41 m. ir daugiau – 17. (1 pav.).

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių (proc.).

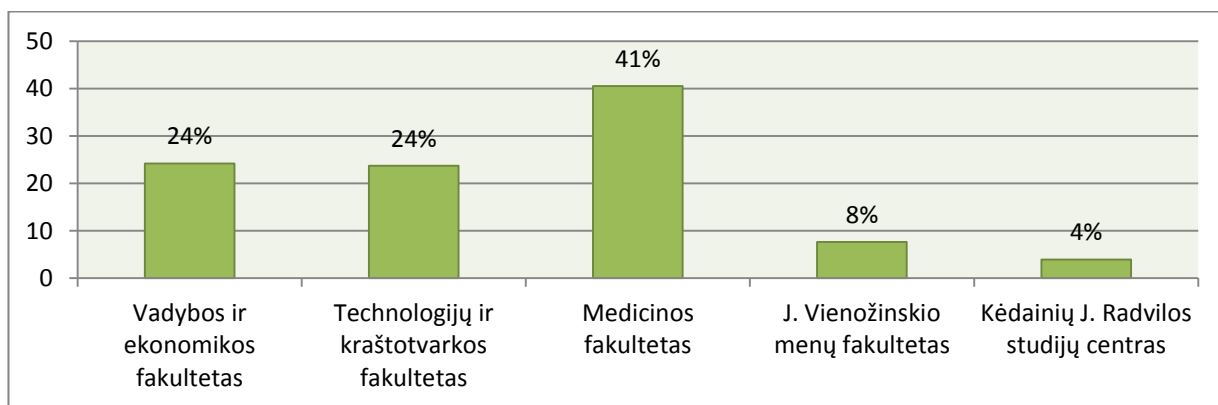
Respondentai pagal šeimyninį statusą pasiskirstė sekančiai: vedęs/ ištekėjusi – 60; nevedęs/ netekėjusi – 163; turi partnerį (-ę) – 148; išsituokęs (-usi) – 4; našlys (-ė) – 4. (2 pav.).

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal šeimyninį statusą (proc.).

Apklausoje dalyvavę respondentai pagal studijų formą pasiskirstė taip: 315 respondentai baigė nuolatinės (dieninės) studijas, o 65 respondantai – iššestines (neakivaizdines, vakarines) studijas.

Iš viso apklausoje dalyvavo 90 Technologijų ir kraštovarkos fakulteto studentų, 92 – Vadybos ir ekonomikos fakulteto studentai, 154 – Medicinos fakulteto studentai, 29 – Justino Vienožinskio menų fakulteto studentai, 15 – Kėdainių Jonušo Radvilos studijų centro studentų. (3 pav.).

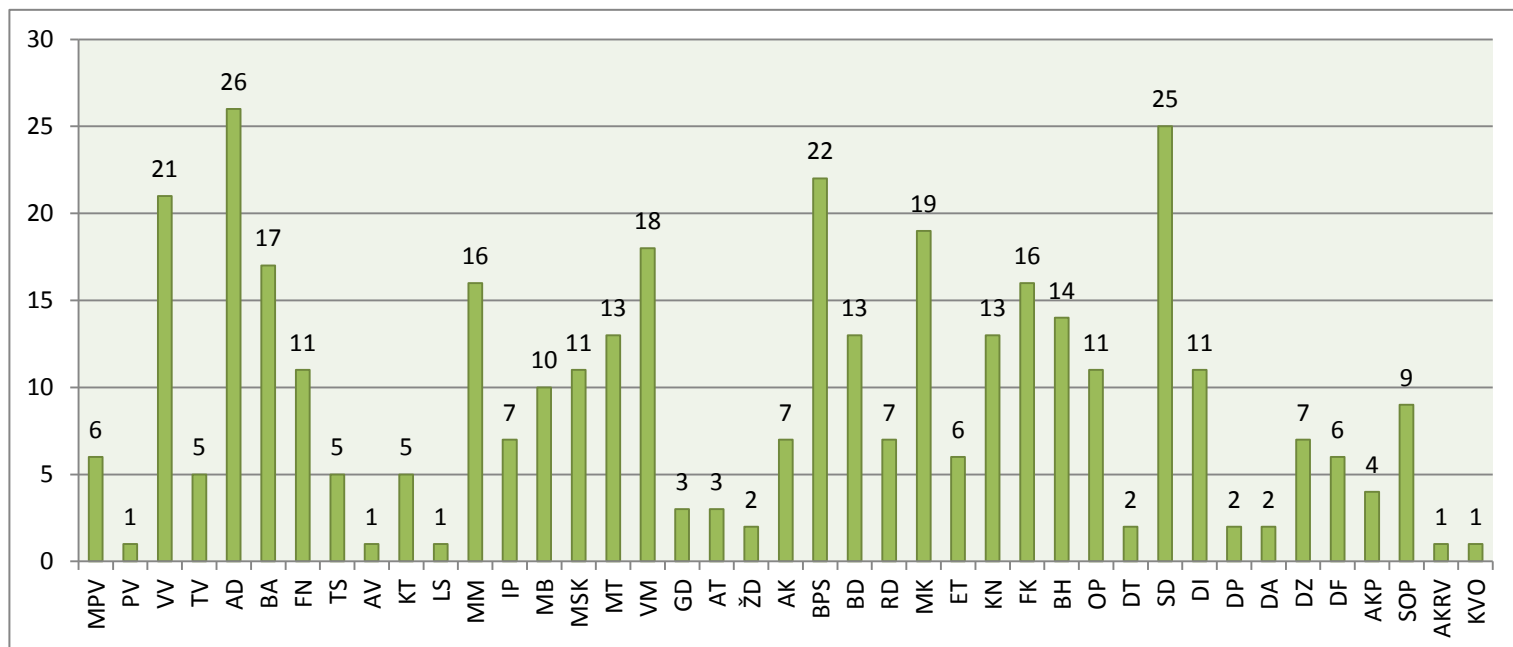
3 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal fakultetus.

Apklausoje dalyvavo visų fakultetų absolventai. Daugiausiai respondentų buvo iš šių studijų programų:

- *Istaigų ir įmonių administravimas* (VEF) – 26 absolventai.
- *Socialinis darbas* (MF) – 25 absolventai.
- *Bendrosios praktikos slauga* (MF) – 22 absolventai.
- *Verslo vadyba* (VEF) – 21 absolventas.
- *Kosmetologija* (MF) – 19 absolventų.

- *Viešasis maitinimas (TKF)* – 18 absolventų.
- *Buhalterinė apskaita (VEF)* – 17 absolventų.

Absolventų dalyvavusių apklausoje pasiskirstymas pagal studijų programas pateikiamas (4 pav.).

4 pav. Absolventų pasiskirstymas pagal studijų programas.

APKLAUSOS REZULTATAI IR VERTINIMAS

Apklausos dalyvių buvo paprašyta atsakyti į 28 klausimus apie studijų pasirinkimo motyvą, studijų aukštojoje mokykloje vertinimą, įsidarbinimo perspektyvas baigus aukštąją mokyklą, dabartinę absolventų karjeros situaciją ir darbinę poziciją, pasitenkinimo karjera veiksmų vertinimą.

Studijų pasirinkimo motyvų vertinimas apėmė tokius specialybės pasirinkimo teiginius kaip studijuojamos specialybės įdomumas pačiam stojančiajam ir jos atitikimas asmeniniams interesams, specialybės karjeros perspektyvos ir paklausa darbo rinkoje, studijų vertinimas (įstojimo sąlygos, pastangų įgyti diplomą vertinimas), studijų įstaigos vertinimas (jos lokacija, studijų kokybės užtikrinimas, įstojimo sąlygos, galimybė studijuojant dirbti ir mokytis).

Pagrindiniai motyvai renkantis studijas aukštojoje mokykloje buvo¹:

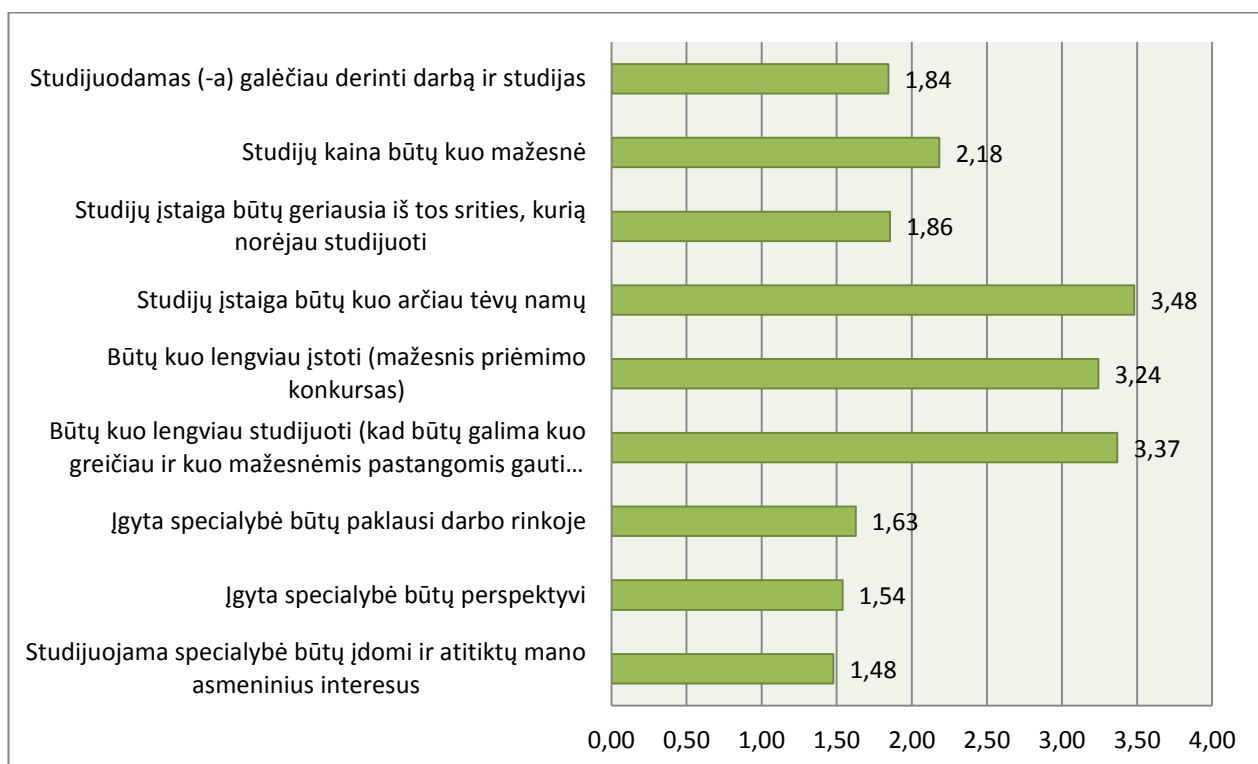
- Studijuojamos specialybės įdomumas ir atitikimas asmeniniams interesams (1,48);
- Įgytos specialybės perspektyvumas (1,54);

¹Motyvų stiprumas pateikiamas apskaičiuotais viduriais, kai 1 – taip; 2 – labiau taip; 3 – nei taip, nei ne; 4 – labiau ne; 5 – ne.

- Įgytos specialybės paklausumas darbo rinkoje (1,63).

Taip pat absolventams buvo svarbi galimybė derinti darbą ir studijas (1,84) bei studijų įstaigos buvimas geriausia srityje, kurioje rinkose studijas (1,86).

Mažiausiai įtakos studijų pasirinkimui turėjo studijų įstaigos buvimas kuo arčiau tėvų namų (3,48). Absolventai nesirinko studijų, siekdami kuo greičiau ir kuo mažesnėmis pastangomis gauti diplomą (3,37). Stojimo balas taip pat nebuvo itin svarbus (3,24). (5pav.)

5 pav. Absolventų studijų pasirinkimo motyvai.

5 pav. duomenys pateikiami apskaičiuavus vidurkį, kai 1 – taip; 2 – labiau taip; 3 – nei taip, nei ne; 4 – labiau ne; 5 – ne.

Absolventai turėjo galimybę įvardinti ir kitus, vertinime nepaminėtus studijų pasirinkimo motyvus. Dažniausiai respondentai teigė, kad jiems svarbios pasirinktos plačios specialybės perspektyvos darbo rinkoje, noras, kad studijos būtų įdomios. Išskiriami ir tokie motyvai kaip savirealizacijos siekis, pašaukimas tam tikrai specialybei, galimybė plėtoti asmeninius įgūdžius. Taip pat, aktuali galimybė išvykti studijuoti į užsienį, dalyvauti Erasmus mainų programoje.

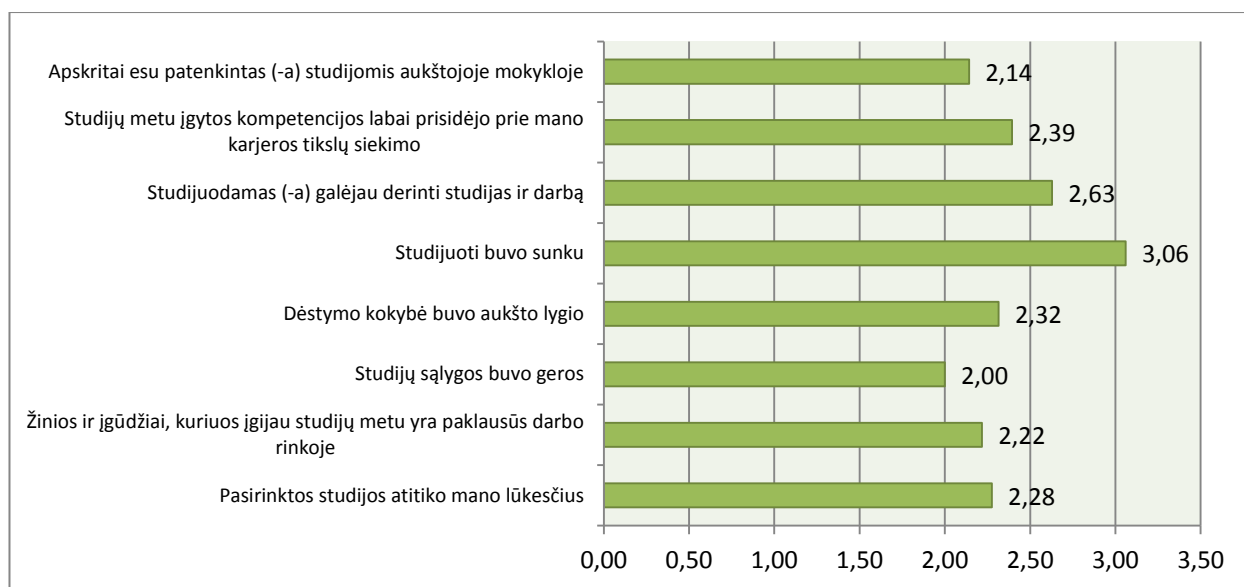
Absolventai akcentavo stiprų praktinį parengimą Kauno kolegijoje, galimybę įgijus specialybę gauti gerai apmokamą darbą, galimybę derinti studijas ir darbą, galimybę tęsti studijas magistrantūroje. Aktualus buvo ir studijuojamos specialybės finansavimo pobūdis – pasirinktos

valstybės finansuojamos studijos, taip pat atsižvelgta ir į galimybę gauti stipendiją už gerus mokymosi rezultatus. Studijoms Kauno kolegijoje motyvavo geri atsiliepimai apie kompetentingus ir motyvuotus dėstytojus. Buvo ir tokių studentų, kurie jau dirbo pagal tam tikrą specialybę, tačiau jiems trūko išsilavinimo. Taip pat reikia paminėti, kad studijas kolegijoje rinkosi ir kitur neįstoję ar neapsisprendę, ką nori studijuoti absolventai.

Lyginant 2015 m. ir 2016 m. duomenis, studijų pasirinkimo motyvai nekito. Absolventams svarbiausia, kad studijuojama specialybė būtų paklausy ir įdomi, atitiktų asmeninius interesus.

Studijos aukštojoje mokykloje vertintos keliais aspektais: studijų atitikimas absolvento lūkesčiams; žinių ir įgūdžių, kurie buvo įgyti studijų metu paklausa darbo rinkoje; studijų sąlygos; dėstymo kokybė; studijų sunkumas; galimybė studijų metu derinti darbą ir studijas; studijų metu įgytų kompetencijų reikšmė absolvento karjeros tikslų siekimui; bendras pasitenkinimas studijomis aukštojoje mokykloje.

Absolventų nuomone, studijų sąlygos buvo geros – (2), apskritai respondentai yra patenkinti studijomis aukštojoje mokykloje (2,14). Taip pat: žinios ir įgūdžiai įgyti studijų metu įvertinti pakankamai gerai (2,22); pasirinktos studijos atitiko lūkesčius (2,28), o dėstymo kokybė respondentų nuomone įvertinta teigiamai (2,32). (6 pav.)

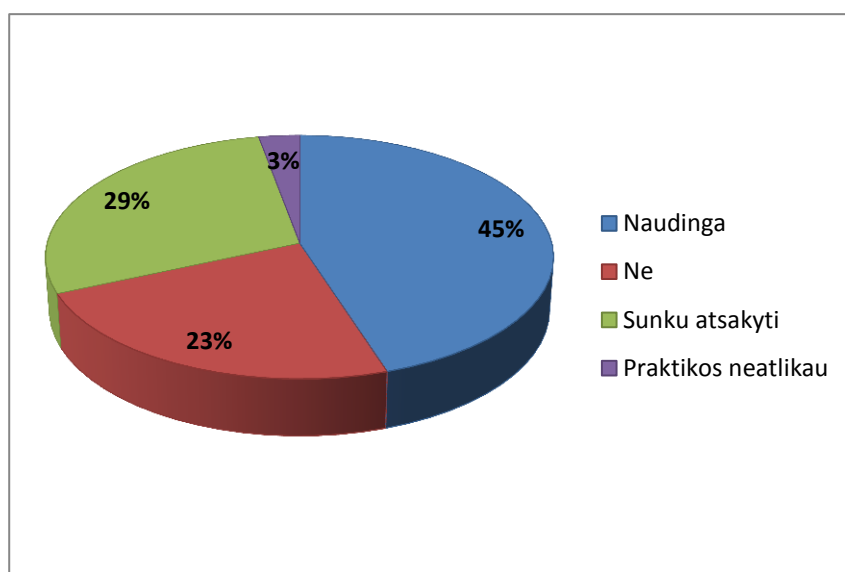

6 pav. Studijų aukštojoje mokykloje vertinimas

6 pav. duomenys pateikiami apskaičiuavus vidurkį, kai 1 – taip; 2 – labiau taip; 3 – nei taip, nei ne; 4 – labiau ne; 5 – ne.

Absolventai baigę studijas 2015 m. ir 2016 m. mano, kad studijų metu jiems buvo sudarytos tinkamos sąlygos. Didžioji dalis respondentų yra apskritai patenkinti studijomis aukštojoje mokykloje.

Absolventų buvo klausta, ar praktika studijų metu buvo naudinga įsidarbinant. 45 proc. respondentų sutiko, kad praktika buvo naudinga jiems įsidarbinant, tuo tarpu, 29 proc. respondentų negalėjo tiksliai įvertinti praktikos naudos įsidarbinimui. 23 proc. respondentų teigimu praktika neturėjo jokios įtakos įsidarbinant. 3 proc. absolventų iš vis neatliko praktikos studijų metu. (7 pav.).

7 pav. Studijų praktikos naudingumas (proc.).

2015 m. ir 2016 m. Praktikos naudingumas įsidarbinant, absolventų nuomone, nekito.

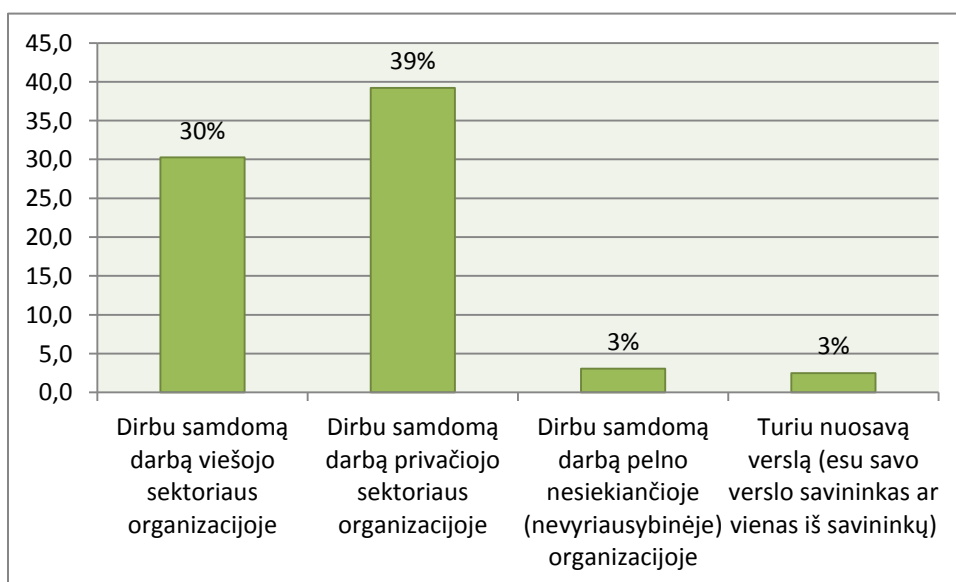
Absolventų buvo klausta, ar po studijų jiems teko papildomai mokytis, ugdyti kokias nors kompetencijas. 40,5 proc. absolventų papildomai mokėsi baigę studijas. 2015 m. papildomai mokėsi 28 proc. absolventų.

Dažniausiai absolventai kompetencijas tobulino per išliginamąsias studijas universitete, siekdami įgyti magistro laipsnį bei užsitikrinti geresnes darbo perspektyvas. Respondentų teigimu, kolegijoje naudojamos kompiuterinės programos nėra paklausios darbo rinkoje, todėl dažnai teko mokytis dirbti su naujomis kompiuterinėmis programomis ar informacinėmis sistemomis, aktualiomis darbo pozicijai. Absolventams, taip pat, teko atnaujinti studijų metu įgytas žinias, išmokti naujų, jų darbo vietai reikalingų įgūdžių.

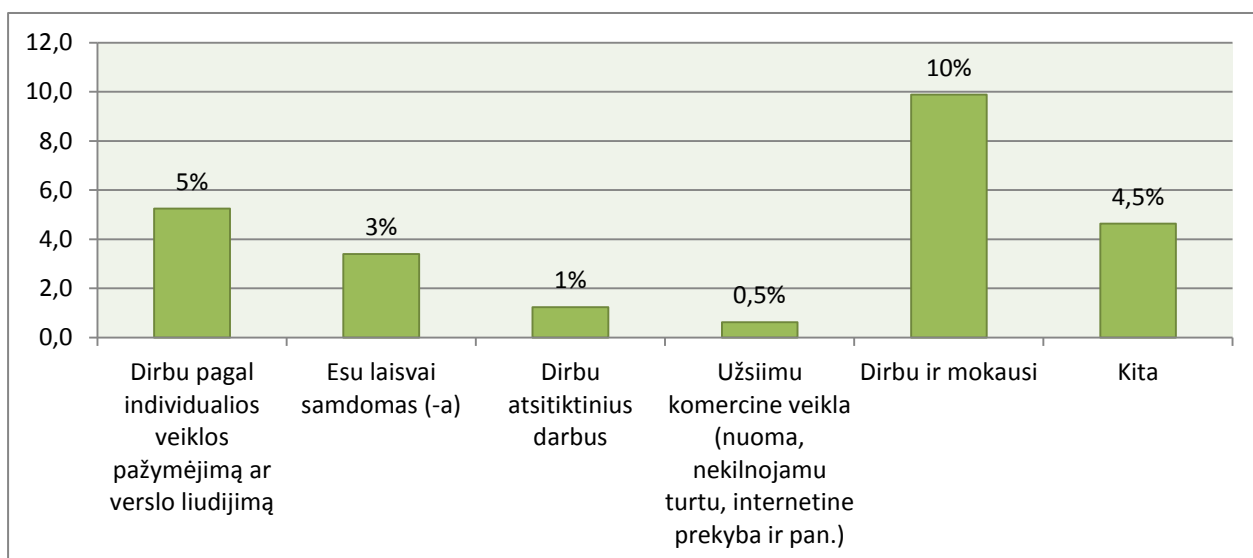
Tyrimo dalyviai gilino specialybinės žinias, įgijo darbui pagal baigtą specialybę reikalingus sertifikatus, pažymėjimus, dalyvavo mokymuose, seminaruose, konferencijose.

Vienas iš tyrimo tikslų buvo išsiaiškinti dabartinę absolventų padėtį darbo rinkoje, todėl respondentų klausta, ar jie šiuo metu dirba. Iš viso šiuo metu iš apklausoje dalyvavusių respondentų dirba 280 asmenys (74 proc.), o 100 (26 proc.) įvardijo, kad šiuo metu nedirba. 2015 m. Dirbo 14,5 proc. daugiau absolventų (88, 5 proc. visų absolventų)

Dirbančių absolventų buvo klausta, kuo jie šiuo metu užsiima. Daugiausiai respondentų įvardijo, kad dirba samdomą darbą privačiojo sektoriaus organizacijoje – 39 proc., dirba samdomą darbą viešojo sektoriaus organizacijoje – 30 proc. Mažiausiai respondentų šiuo metu užsiima komercine veikla (t. y. nuoma, nekilnojamoju turtu, internetine prekyba ir pan.) – 0,5 proc. Tolygiai pasiskirstė (po 3 proc.) absolventai dirbantys: samdomą darbą pelno nesiekiančioje organizacijoje; turintys savo verslą; laisvai samdomi darbininkai. (8, 9 pav.).

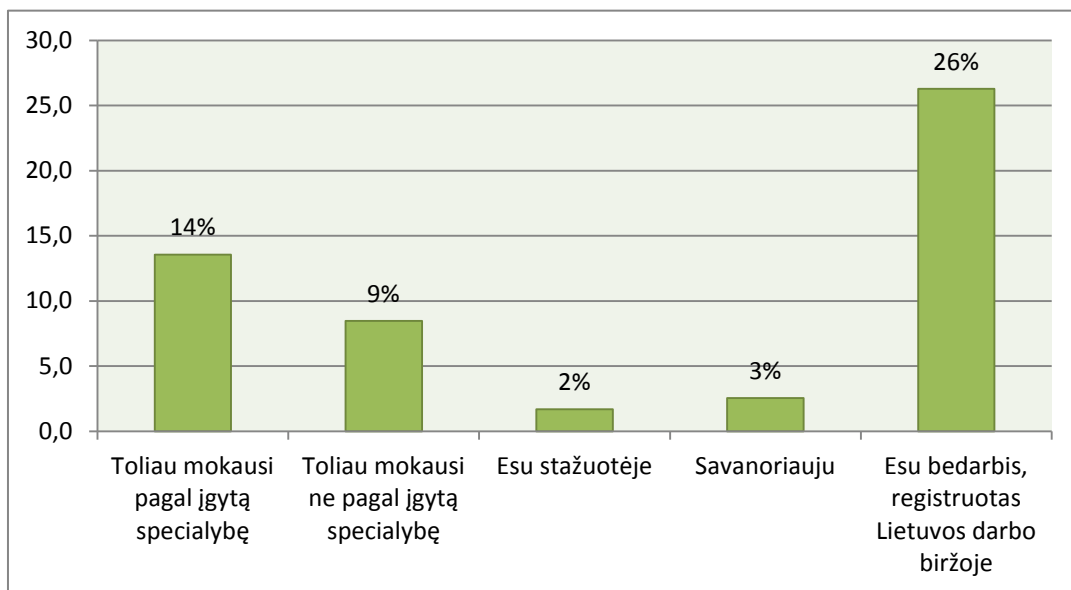

8 pav. Dirbančių respondentų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis (1).

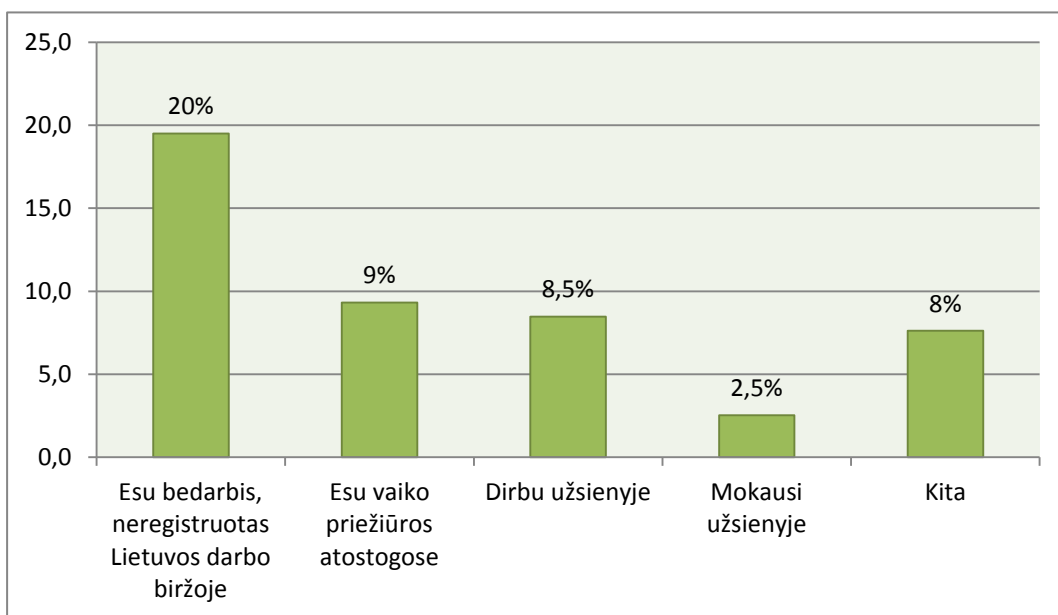

9 pav. Dirbančių respondentų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos rūšis (2).

Nedirbantys respondentai dažniausiai minėjo, kad šiuo metu yra Lietuvos darbo biržoje registruoti 26 proc. ir neregistruoti 20 proc. bedarbiai. Mažiausiai absolventų šiuo metu yra stažuotėje 2 proc. arba savanoriauja 3 proc. Toliau tęsia studijas pagal įgytą specialybę 14 proc. absolventų, tuo tarpu, ne pagal įgytą specialybę – 9 proc. 2,5 proc. absolventų pasirinko studijas užsienyje. (10, 11 pav.).

10 pav. Nedirbančių absolventų dabartinė veikla (1).

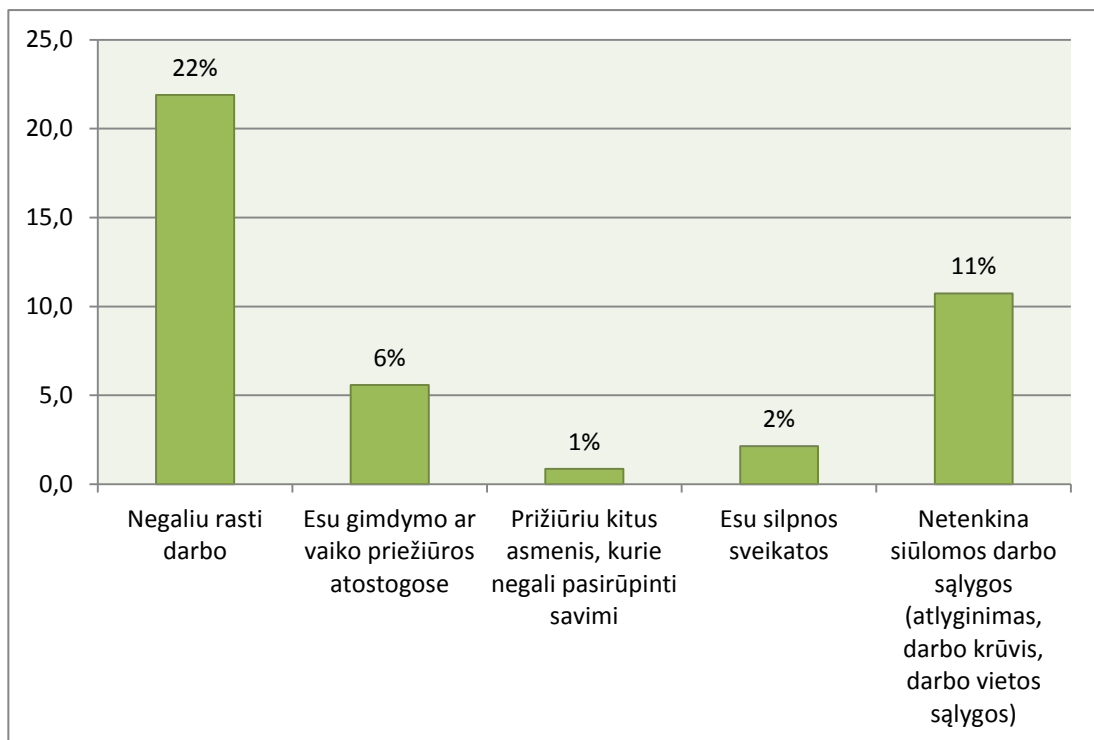

11 pav. Nedirbančių absolventų dabartinė veikla (2).

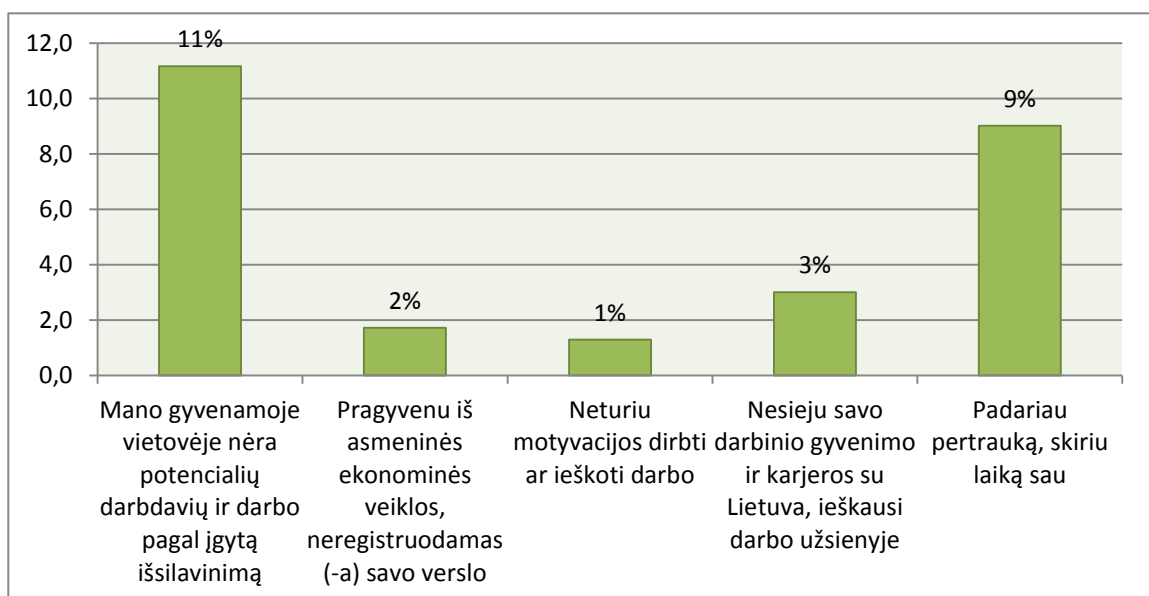
Šiuo metu nedirbančių absolventų pagrindinės nedarbo priežastys yra negalėjimas rasti darbo 22 proc., darbo patirties neturėjimas 14 proc., potencialių darbdavių nebuvimas absolvento

gyvenamoje vietovėje ir darbo pagal įgytą išsilavinimą nebuvimas bei netinkamos darbo sąlygos sudaro po 15 proc. Kai kurie respondentai teigė, kad įsidarbinti jiems trukdo per aukšti darbdavių reikalavimai 9 proc. Taip pat 9 proc. respondentų nedirba dėl padarytos pertraukos, kurios metu, skiria laiką sau. Absolventai galėjo įvardinti ir kitas priežastis, kodėl nedirba, tačiau reikšmingų duomenų nebuvo gauta. (12, 13 pav.).

12 pav. Absolventų nedarbo priežastys (1)

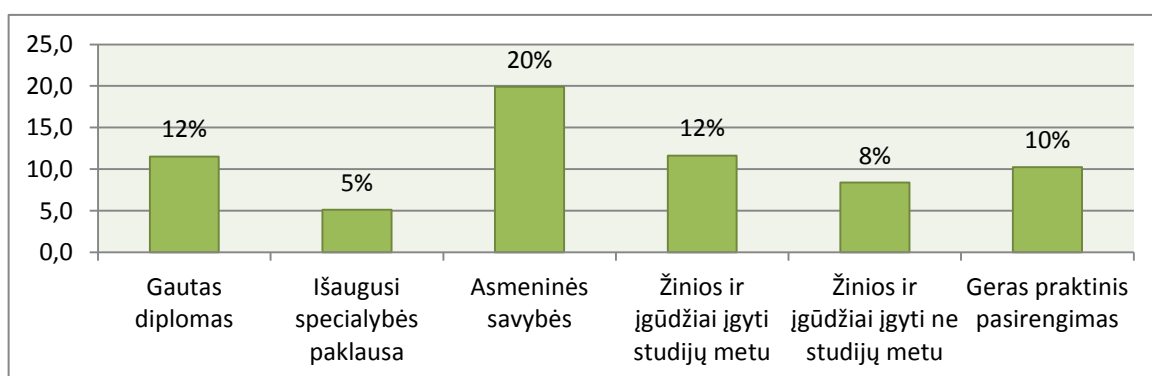

13 pav. Absolventų nedarbo priežastys (2)

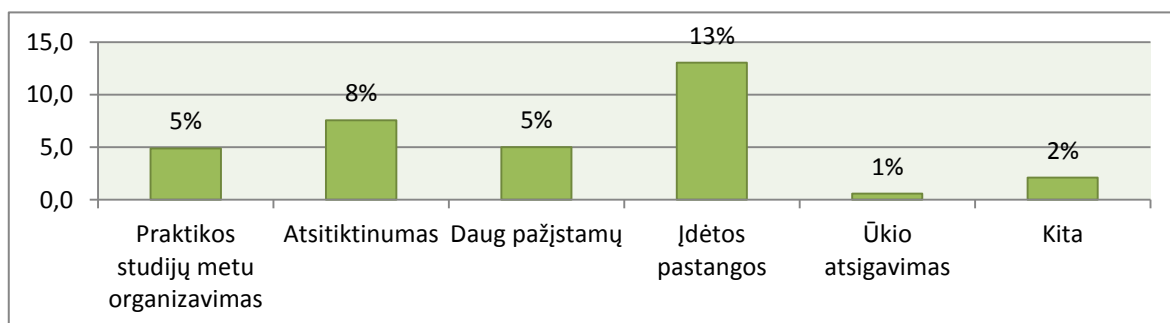
2015 m. ir 2016 m. absolventų nedarbo priežastys išlieka panašios, tačiau 2016 m. daugiau absolventų kaip nedarbo priežastį nurodė negalėjimą rasti darbo (22 proc.), o ne darbo patirties neturėjimą (14 proc.) 2015 m. svarbiausia nedarbo priežastis – patirties stoka.

Dirbantys absolventai buvo paprašyti atsakyti, kas jiems turėjo daugiausiai įtakos įsidarbinant. Absolventai dažniausiai išskyrė keturis aspektus, t. y. asmeninių savybių svarba – šį veiksnių kaip svarbų išskyrė 20 proc. respondentų; įdėtos pastangos – 13 proc., žinios ir įgūdžiai įgyti studijų metu bei gautas diplomas išskirti kaip vienodai svarbūs, po 12 proc. Respondentų nuomone, mažiausiai įtakos įsidarbinimui turėjo ūkio atsigavimas (nedarbo mažėjimas, užimtumo didėjimas, paklausos didėjimas, įmonių plėtra ir pan.) – šiam teiginiui pritarė tik 1 proc. respondentų. Taip pat: išaugusi specialybės paklausa – 5 proc; praktikos studijų metu organizavimas – 5 proc.

Absolventai, pasirinkę atsakymą kita, įvardijo, kad didelę įtaką įsidarbinant turėjo gebėjimas greitai adaptuotis darbo vietoje, asmeninės savybės (iškalba, gebėjimas save pateikti, užsispyrimas), iš darbdavių pusės nereikalavimas turėti darbo patirties, rekomendacijos iš buvusios darbovietės, kitos specialybės įgijimas. (14, 15 pav.).

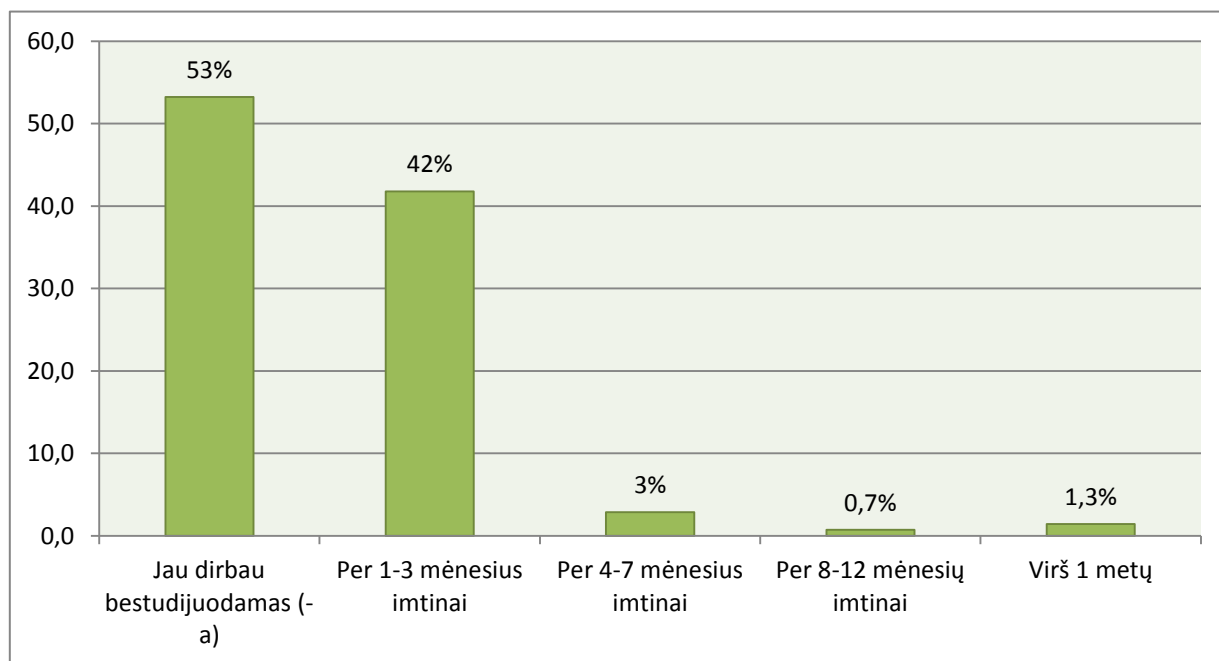

14 pav. Veiksniai lemiantys absolventų įsidarbinimą (1).

15 pav. Veiksniai lemiantys absolventų įsidarbinimą (2).

Tyrime absolventų buvo klausta, kaip greitai po aukštosios mokyklos baigimo jiems pavyko įsidarbinti. Daugiau nei pusė respondentų teigė, kad jau dirbo bestudijuodami 53 proc. Vidutiniškai po studijų baigimo absolventai rasdavo darbą per 1-3 mėnesius – 42 proc. Apibendrintai galima teigti, kad pusė Kauno kolegiją baigusių absolventų dirbo jau studijuodami, o kita pusė - susirasdavo 1-3 mėnesių laikotarpyje. Tik 1,3 proc. absolventų negalėjo susirasti darbo 1 metų laikotarpyje. (16 pav.).

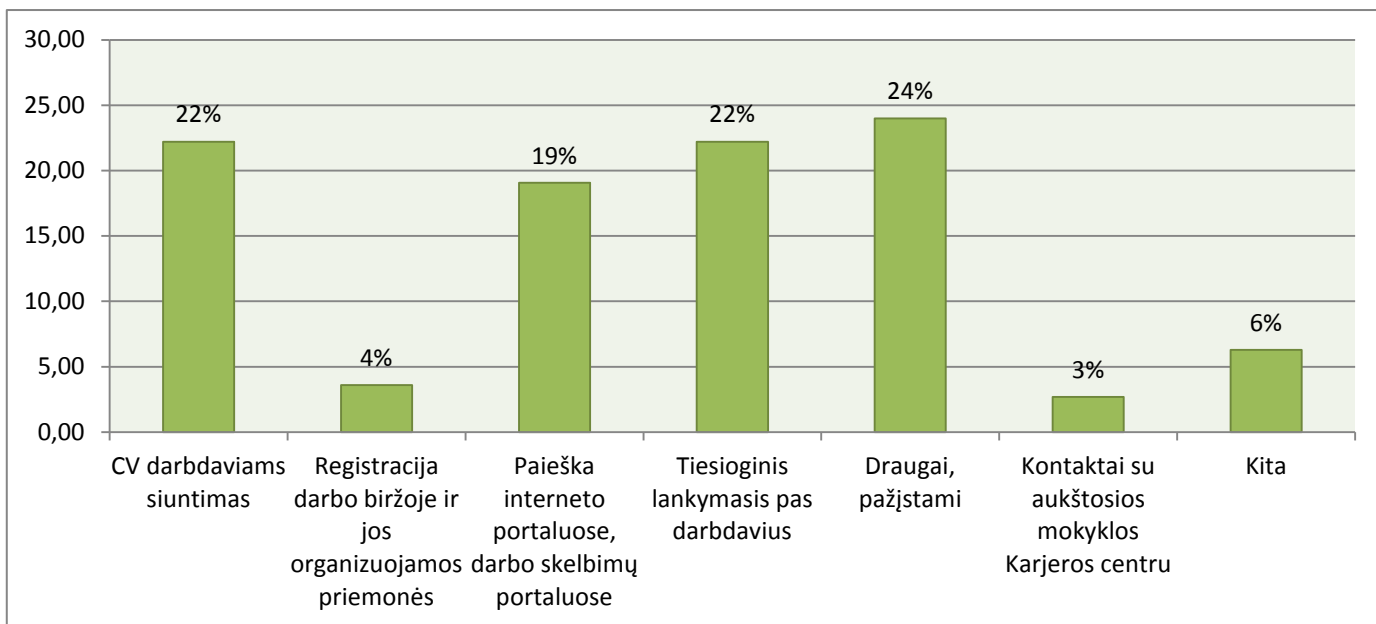

16 pav. Absolventų įsidarbinimo laikotarpis.

2016 m. daugiau absolventų dirbo studijų metu (53 proc.), 2015 m. – 37 proc. 2016 m. absolventai geba greičiau įsidarbinti. 42 proc. absolventų rado darbą 1- 4 mėn. laikotarpyje. 2015 m – 32 proc.

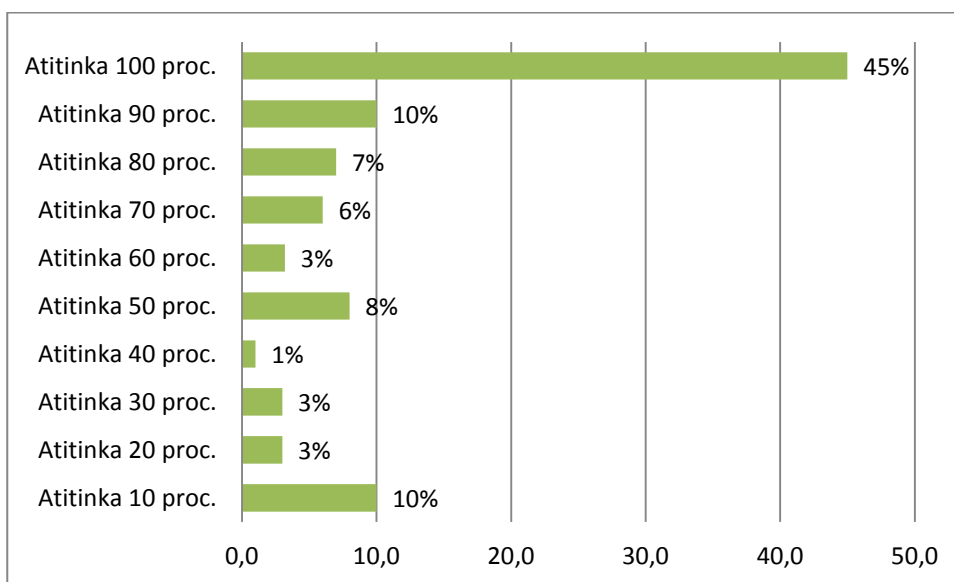
Darbo paieškoje ir integracijoje į darbo rinką yra svarbūs tokie aspektai kaip darbo paieškos būdai, todėl absolventų buvo klausta, kokius darbo paieškos būdus jie naudojo. Galima teigti, kad populiariausiais tarp respondentų yra darbo ieškojimas per draugus ir pažįstamus – jį teigė naudoję 24 proc. respondentų. Šiek tiek mažiau populiariausi darbo ieškojimo būdai yra - tiesioginis lankymasis pas darbdavius – 22 proc. ir CV siuntimas – 22 proc.

Kaip mažiausiai pagalbos įsidarbinant suteikusių priemonę respondentai įvardijo kontaktus su aukštosios mokyklose Karjeros centru 3 proc. ir registraciją Darbo biržoje 4 proc. Absolventai taip pat įvardijo, kad jiems darbą pasiūlė patys darbdaviai, gauti norimą vietą padėjo susikurti portfolio (absolventų atliktų darbų pavyzdžiai), praktikos metu gautas darbo pasiūlymas arba įsidarbinimas per įdarbinimo agentūrą. (17 pav.).

17 pav. Absolventų darbo paieškos būdai

Absolventų buvo klausta, kiek jų dabartinė veikla yra susijusi su įgyta specialybe. Beveik pusė visų respondentų, net 45 proc. atsakiusiųjų nurodė, kad jų darbinė veikla atitinka 100 proc. įgytos specialybės. Tuo tarpu, 13 proc. absolventų nurodė, kad jų dabartinė veikla atitinka tik 10 proc. įgytos specialybės. (18 pav.).

18 pav. Absolventų studijų ir darbo veiklos sąsaja.

2016 m. daugiau absolventų įsidarbina pagal savo įgytą specialybę. 2015 m. tik 34 proc. absolventų nurodė, kad jų darbinė veikla atitinka 100 proc. įgytos specialybės.

Apibendrinus absolventų atsakymus, galima pastebėti, kad didžioji dauguma Kolegiją baigusiu absolventų dirba paslaugų sferoje, kurią galima išskaidyti sekančiai:

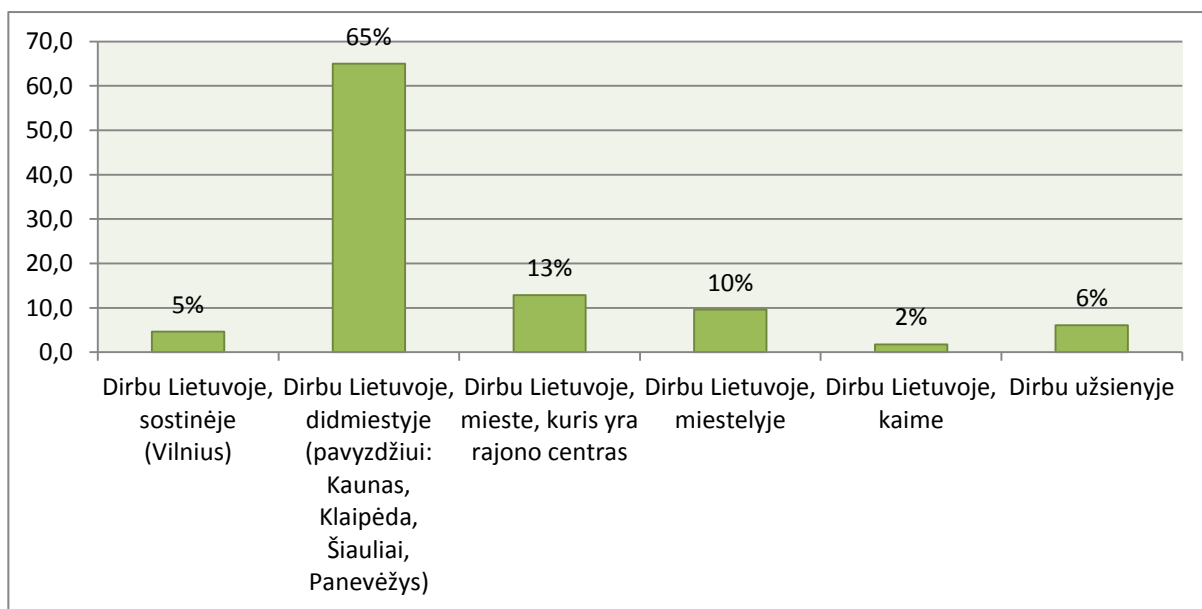
- Sveikatos paslaugų sektorius (ligoninės, šeimos klinikos, poliklinikos, reabilitacijos centrai, sanatorijos, vaistinės, optikos, tyrimų laboratorijos);
- Sveikatinimo ir grožio paslaugų sektorius (spa, grožio salonai);
- Apgyvendinimas (viešbučiai);
- Maitinimo įstaigos (restoranai, kavinės, picerijos);
- Laisvalaikio paslaugų sektorius (kelionių agentūros, turizmo informacijos centrai);
- Remonto, techninės priežiūros sektorius (autoservisai, kompiuterių remontas, aviacija);
- Reklamos, foto paslaugos (reklamos agentūros, fotosalonai);
- IT paslaugos (IT kompanijos, programavimo įmonės);
- Ryšio paslaugos (mobilaus ryšio, telekomunikacijų bendrovės);
- Teisinės paslaugos (advokatų kontoros, teisinių konsultacijų įmonės, teismai);
- Statybos paslaugos (pastatų remonto/ rekonstrukcijos/ statybos įmonės, architektūros įmonės);
- Transporto, tiekimo paslaugos (logistikos įmonėse transportavimas/ sandėliavimas, paštas, tarptautinės siuntų gabenimo kompanijos);
- Finansinių paslaugų sektorius (apskaitos įmonės, bankai);
- Rizikos valdymo paslaugos (draudimas, bankroto administratorių biurai);
- Valstybinis sektorius, biudžetinės įstaigos (savivaldybės, seniūnijos, institutai, Lietuvos kariuomenė, policija);
- Socialinės rūpybos įstaigos (vaikų globos namai, dienos veiklos centrai, socialinių paslaugų centrai, vaikų dienos centrai);
- Nevyriausybiniis sektorius (NVO organizacijos);
- Švietimo sfera (darželiai, mokyklos, profesinės mokyklos).

Taip pat, Kauno kolegiją baigę absolventai įsidarbina pramonės įmonėse (baldu, medienos dirbinių, tekstilės prekių gamyba; maisto pramonės produkcijos gamyba), prekybos sferoje (internetinė prekyba, pvz. papuošalai, avalynė, drabužiai; grožio priemonių, elektronikos prekyba; konditerijos gaminių, žemės ūkio produkcijos, maisto pramonės produktų, pieno produktų, bierių maisto produktų gamybos ir prekybos įmonės), perdirbimo įmonėse (pvz. daržovių, pieno perdirbimo įmonės). Galima manyti, kad Kauno kolegiją baigę absolventai susiranda darbą, kuris

dažnai visiškai ar bent iš dalies atitinkantį jų įgytą specialybę, o tai rodo, kad absolventai gana greitai (kaip minėta dažniausiai 1-3 mėnesių bėgyje susiranda darbą arba pusė jau dirba dar studijų metu) adaptuojasi darbo rinkoje ir į ją įsilieja bei pritaiko savo įgytas profesines žinias ir įgūdžius.

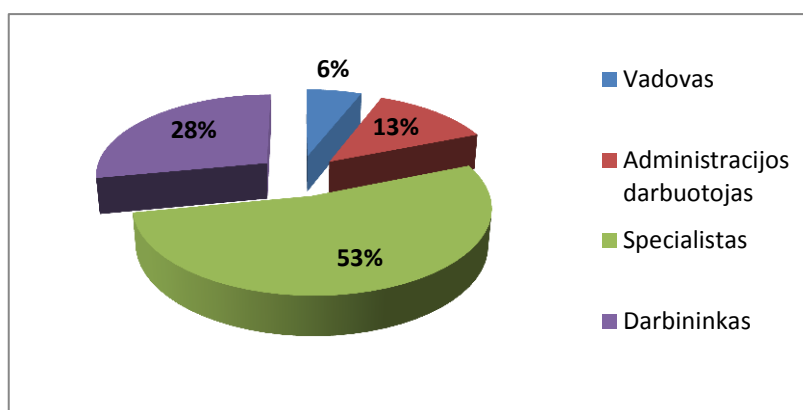
Apibendrinus tyrimo rezultatus, galima teigti, kad beveik du trečdaliai, t. y. 65 proc. absolventų dirba Lietuvoje, didmiesčiuose (pvz. Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys), 13 proc. absolventų įvardijo savo darbo vietą Lietuvoje, mieste, kuris yra rajono centras. Mažiausiai respondentų dirba Lietuvoje, kaime 2 proc. ir Lietuvoje, miestelyje 10 proc. Reikia pastebėti, kad 6 proc. respondentų dirba užsienyje. (19 pav.).

Taip pat, ir 2015 m., daugiausiai absolventų dirbo Lietuvos didmiesčiuose.

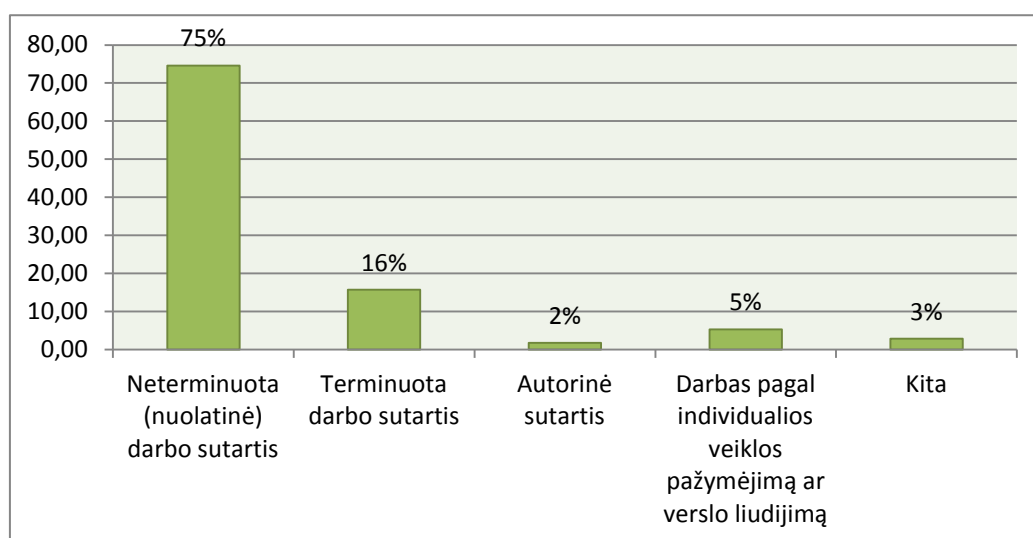
19 pav. Respondentų, kurie šiuo metu dirba, darbo vietos lokacija.

Absolventų buvo klausta, kokios yra jų užimamos pareigos darbovietėje. Daugiausiai respondentų dirba specialisto – 53 proc. ir darbininko 28 proc. pareigose. Tuo tarpu, mažiausiai respondentų užima vadovaujančias pozicijas, t. y. vadovo 6 proc. ar priklauso administraciniam personalui 13 proc. (20 pav.).

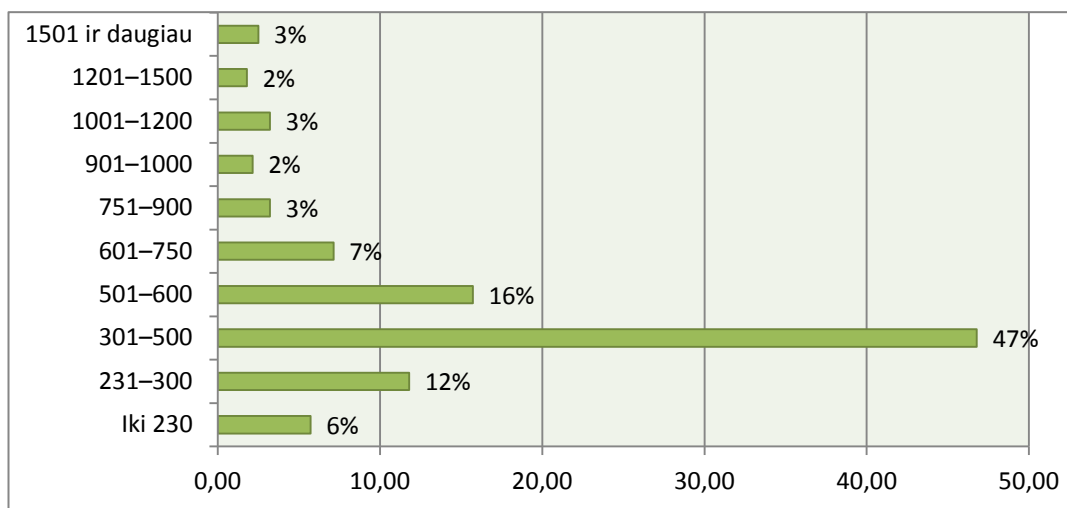
20 pav. Dirbančių respondentų užimamos pareigos.

Pagal darbo santykių pobūdį galima teigti, kad didžioji dauguma respondentų dirba pagal neterminuotą (nuolatinę) darbo sutartį – 75 proc. ir 16 proc. – pagal terminuotą darbo sutartį. (21 pav.).

21 pav. Dirbančių respondentų darbo santykių pobūdis organizacijoje.

Dirbančių respondentų buvo klausta, kokios yra jų vidutinės mėnesio darbo pajamos eurais, atskaičius mokesčius (įskaitant priedus, priemokas ir pan.). 47 proc. iš atsakiusių respondentų gauna minimalų ar vidutinį atlyginimą, t. y. uždirba į rankas nuo 301 iki 500 eurų. 12 proc. respondentų gauna mažesnes pajamas nei minimalus mėnesinis atlyginimas, t. y. nuo 231 iki 300 eurų per mėnesį, tuo tarpu, 16 proc. respondentų teigė uždirbantys nuo 501 iki 600 eurų per mėnesį. (22 pav.).

22 pav. Dirbančių respondentų vidutinės mėnesio darbo pajamos eurais, atskaičius mokesčius (įskaitant priedus, priemokas ir pan.).

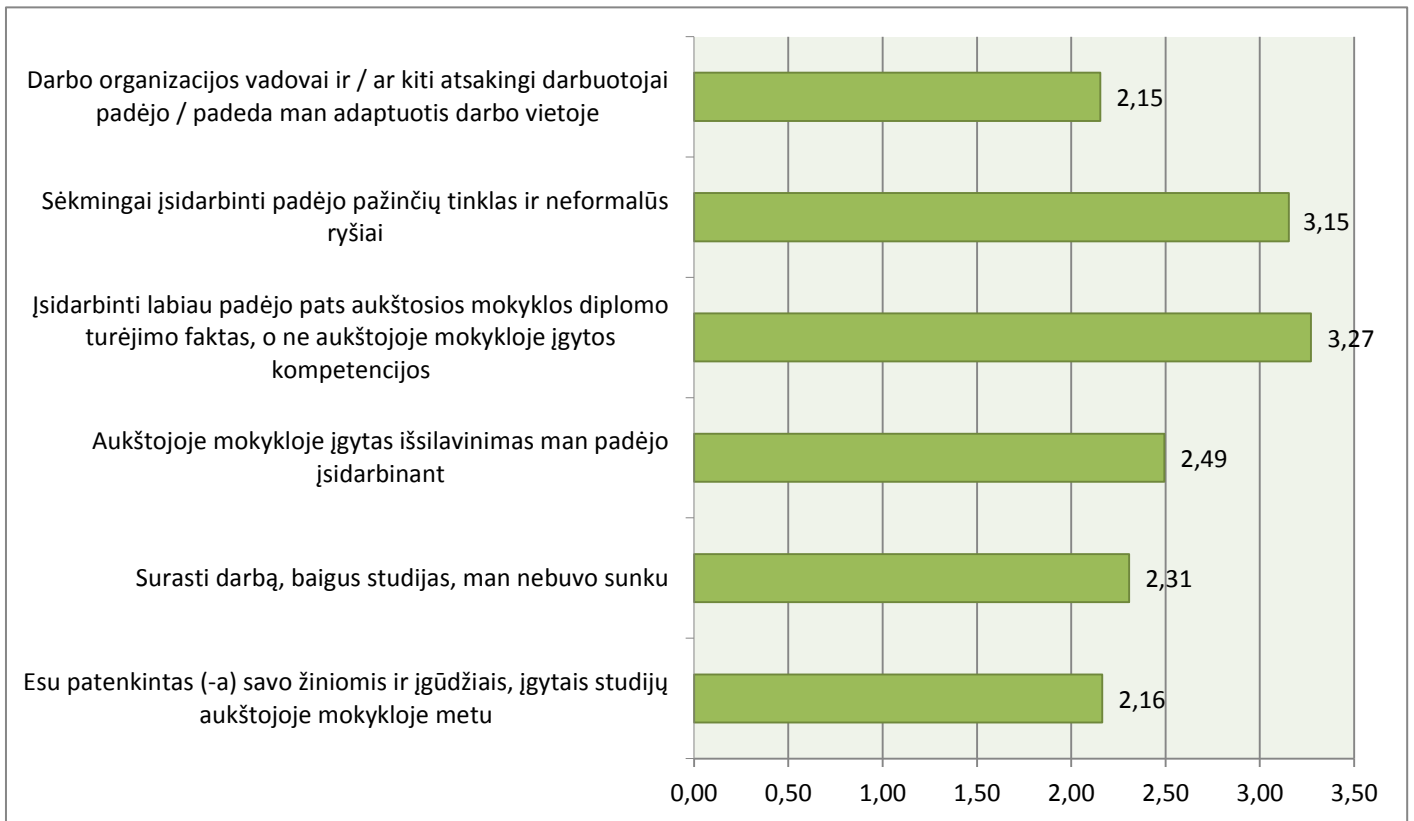
Galima manyti, kad atlyginimo santykis kinta priklausomai nuo užimamų pareigų bei darbo vietos lokacijos. 2015 m. ir 2016 m. absolventų mėnesinės pajamos nekito.

Šiuo metu dirbančių absolventų buvo klausiama apie pasitenkinimą karjera, vertinant tokius aspektus kaip pasitenkinimas aukštojoje mokykloje įgytomis žiniomis ir įgūdžiais; įsidarbinimo veiksniai; pasitenkinimas dirbamu darbu ir atlygiu; darbo sąlygos; galimybėmis ugdyti ir tobulinti savo kompetencijas; karjeros galimybių užtikrinimas.

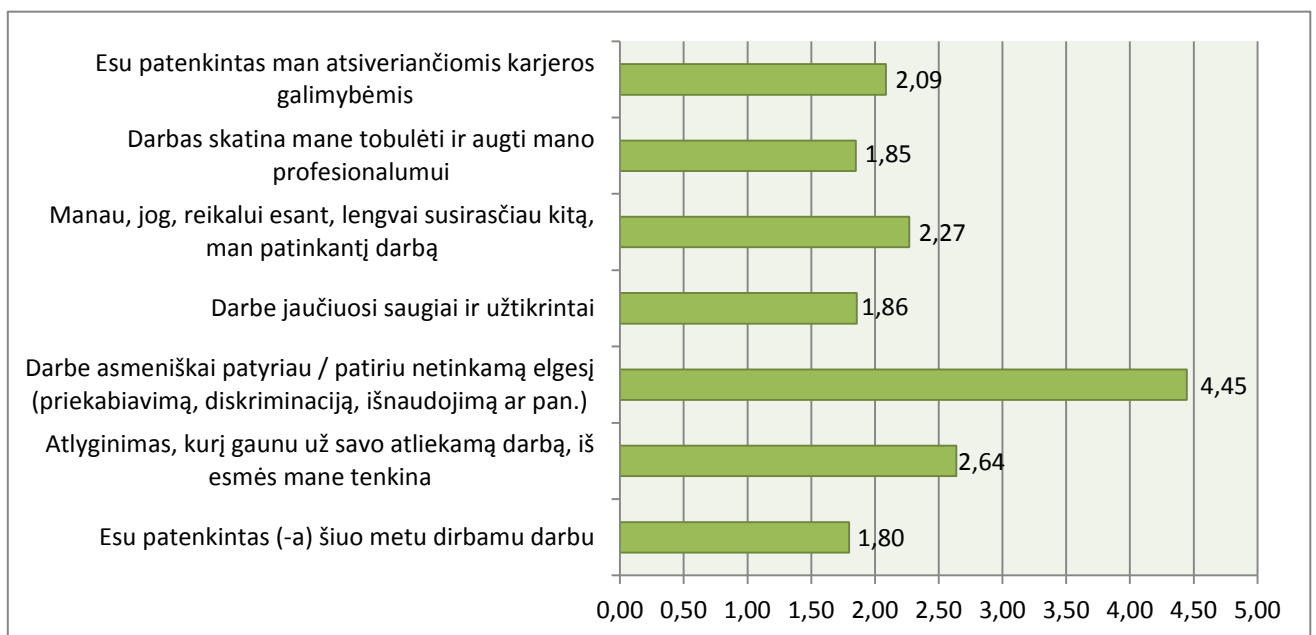
Rezultatai atskleidė, kad absolventai yra patenkinti savo darbo aplinka, nepatiria netinkamo elgesio (4,45). Dirbamas darbas tenkina absolventus (1,8). Respondentai teigia, kad darbas skatina juos tobulėti ir augti jų profesionalumui (1,85). Dauguma absolventų teigia, kad darbe jaučiasi saugiai ir užtikrintai 1,86.

Žinios ir įgūdžiai įgyti studijų aukštojoje mokykloje metu yra vertinami teigiamai (2,16). Atsiveriančiomis karjeros galimybėmis absolventai vertina pakankamai gerai (2,09). Absolventai teigia, kad diplomo turėjimo faktas, o ne jų turimos žinios (3,27) ar pažinčių tinklas (3,15) turėjo mažiausiai įtakos absolventų įsidarbinimui. (23 pav., 24 pav.).

23 pav. Dirbančių absolventų pasitenkinimo karjera veiksniai (1)

24 pav. Dirbančių absolventų pasitenkinimo karjera veiksniai (2)

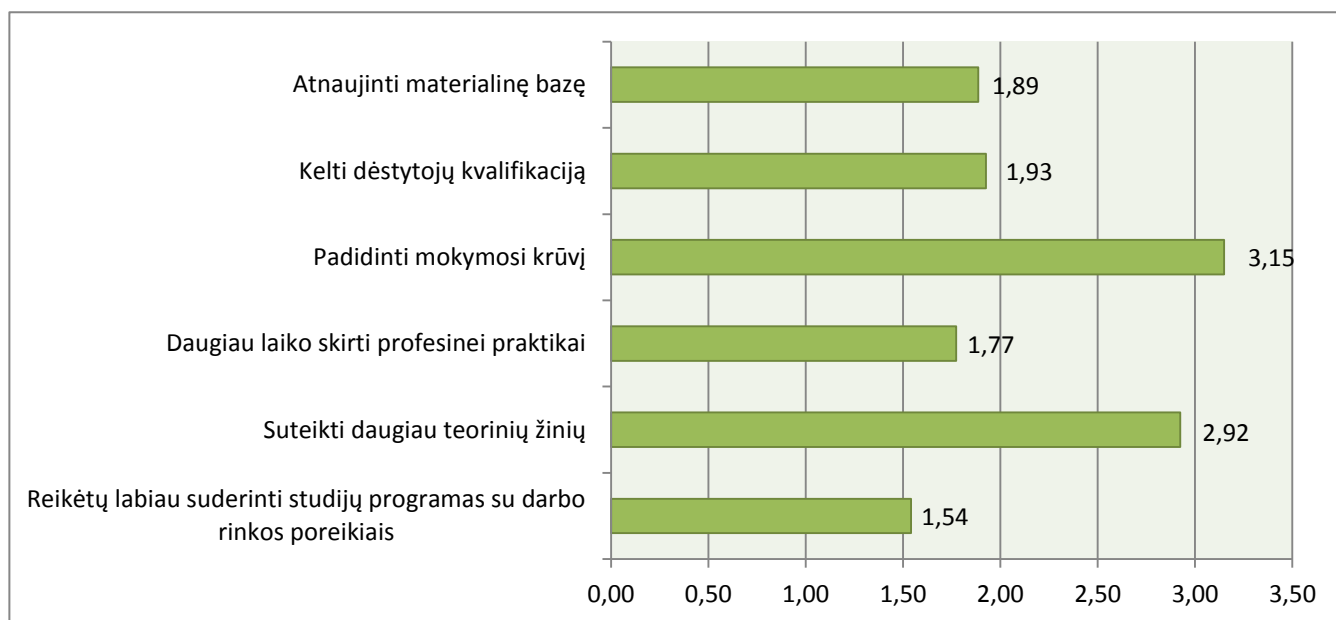
23 pav., 24 pav. duomenys pateikiami apskaičiuavus vidurkį, kai 1 – taip; 2 – labiau taip; 3 – nei taip, nei ne; 4 – labiau ne; 5 – ne.

Beveik pusei absolventų (2,31) surasti darbą, baigus studijas, nebuvo sunku, o esant poreikiui naujo darbo paieška jiems nesudarytų problemų (2,27). Galima teigti, kad aukštojoje mokykloje suteikiamos puikios žinios ir išugdomi gebėjimai, kurie padeda absolventams įsidarbinti ar judėti darbo rinkoje.

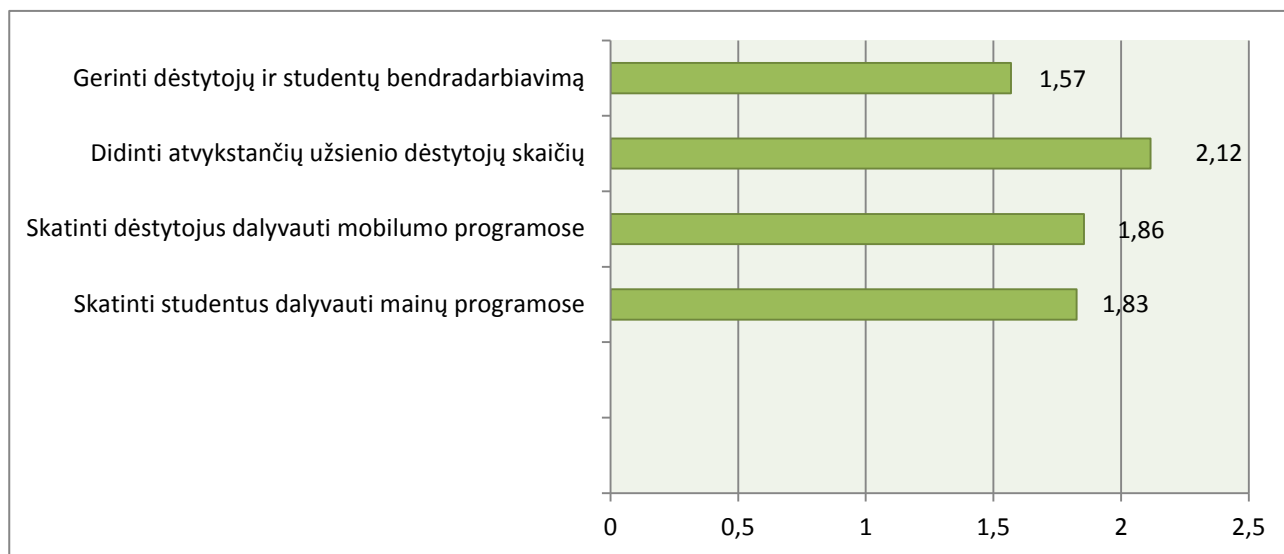
Absolventų klausta, kaip jų nuomone, būtų galima pagerinti studijų kokybę, Kauno kolegijoje, kad baigę studijas absolventai galėtų sėkmingiau integruotis į darbo rinką. Didžioji dalis respondentų išskiria du svarbiausius studijų kokybės gerinimo veiksnius:

1. Didesnis suderinamumas tarp studijų programos ir darbo rinkos poreikių (1,54).
2. Glaudesnis bendradarbiavimas tarp dėstytojų ir studentų (1,57).

Daugelis absolventų teigia, kad reikėtų skirti daugiau laiko praktikai (1,77), siekiant pagerinti studijų kokybę. Kiti veiksniai, tokie kaip: studentų (1,83) dėstytojų (1,86) mobilumo skatinimas bei materialinės bazės atnaujinimas (1,89) yra kiek mažiau reikšmingi siekiant studijų kokybės gerinimo. Absolventų nuomone, kolegijoje mokymosi krūvis yra pakankamas todėl nemano, kad jo padidinimas galėtų prisidėti prie kokybės užtikrinimo. Absolventams, taip pat, užtenka ir teorinių žinių gaunamų paskaitų metu. (25 pav., 26 pav.).

25 pav. Absolventų pasiūlymai studijų kokybei gerinti

26 pav. Absolventų pasiūlymai studijų kokybei gerinti

Apklausoje metu KK absolventų buvo prašoma pateikti pasiūlymus studijų kokybei tobulinti, siekiant, kad absolventai sėkmingai integruotųsi į darbo rinką. Apibendrinus pateiktus buvusių studentų komentarus, išryškėjo tam tikros tobulintinos veiklos sritys.

- Darbo paieškos klausimai.** Siūloma padėti studentams darbo paieškose, suteikti informaciją apie darbo rinką, įsidarbinimo galimybes, trūkstamus specialistus. Glaudžiau bendradarbiauti su Lietuvos darbo birža, organizuoti daugiau susitikimų su potencialiais darbdaviais bei plėsti kontaktus su jais. Rengti daugiau išvykų į įmones, suteikti informaciją apie pasirengimą darbo pokalbiams. Aiškiai įvardinti kokiose srityse gali dirbti tam tikrą specialybę baigęs absolventas, sudaryti palankias sąlygas studentams studijuoti ir dirbti tuo pačiu metu.
- Dėstymo metodai.** Paskaitos turėtų būti sugebamos dėstyti tiek su skaidrėmis, tiek be jų. Per paskaitas dėstytojai turėtų vengti kalbėti temomis, nesusijusiomis su dėstomu dalyku. Daugiau individualaus darbo su studentais. Skatinti didesnę studentų užimtumą paskaitų metu. Nebijoti atsisakyti senų, nekompetetingų dėstytojų, juos keisti jaunesniais. Dėstytojai turėtų aktyviau domėtis savo srities naujovėmis, būti lankstesni, nuolatos kelti kvalifikaciją. Daugiau kviestinių dėstytojų, kvalifikuotų dėstytojų, išmanančių savo dėstomą sritį. Didesnio bendradarbiavimo tarp dėstytojų metodinės medžiagos rengime, kad pastaroji nesikartotų. Apibūsės pagarbos tarp dėstytojo ir studento skatinimas.
- Studentų praktikos klausimai.** Manoma, kad reikalinga didesnė praktikos kontrolė ir stebėseną. Didesnės kolegijos pastangos surasti kuo įvairesnes praktikos vietas, platesnio

tinklo kontaktų užmezgimas su galimomis praktikos įmonėmis. Daugiau ir įvairesnių praktikų, o ne vienos praktikos suteikimas, kad būtų galima pamatyti daugiau darbo vietų. Darbdavių stebėjimas praktikos metu, kad studentai nebūtų išnaudojami. Didesnės atsakomybės ir teisių suteikimas studentams praktikos metu. Objektyvaus praktikos vertinimo. Platesnių galimybių praktiką atlikti ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

- **Studijų ir praktikos dermė.** Daugiau praktinių žinių, mažiau teorijos. Absolventai akcentuoja poreikį didinti praktinių paskaitų skaičių. Daugiau galimybių dirbti su aktualiomis, įmonėse naudojamomis programomis, kompiuterinėmis informacinėmis sistemomis. Sudaryti galimybę praktiniams užsiėmimams realiose darbo vietose ar organizuojant simuliacines užduotis paskaitų metu.
- **Studijų programų tobulinimas.** Siūloma studijų dalykus labiau sieti su darbo vietoje reikalingais profesiniais įgūdžiais. Atsisakyti neefektyvių studijų programų. Studijų programas labiau derinti su darbo rinkos poreikiais. Atnaujinti dėstomų dalykų turinį, atlikti dėstomo dalyko apklausas, jas analizuoti ir taip tobulinti dėstomą dalyką.
- **Bendrųjų ir specialybinių dalykų santykis.** Daugiau dėmesio specialybiniams dalykams, mažiau – bendriesiems. Siūloma integruoti tarpusavyje studijų dalykus, savarankiškus darbus, taip mažinant studentams ir dėstytojams darbo krūvį. Skirti daugiau laiko baigiamųjų darbų rašymui.
- **Studentų vertinimas.** Atidžiai stebėti studentų pažangumą, akademinį skolų skaičių. Stengtis nepriimti studijomis nesuinteresuotų asmenų. Didinti studentų atranką į studijų programas.
- **Asmeninių savybių ugdymas.** Skatinti studentų iniciatyvumą, ugdyti komandinio darbo, kritinio mąstymo gebėjimus. Plėtoti komunikacinius ir įsidarbinamumui svarbius įgūdžius.